

moře

2

Když se nám stýská po dálce
říkáme si :

VLNY MOŘE VLNY MOŘE

svou lásku vyznáváme v růžové obálce
a líbajíce potom měkké dívčí vlasy
říkáme si :

VLNY VLASŮ VLNY VLASŮ

Dívky se koupaly v moři v neděli dopoledne
moře a jejich vlasy v jedinou vlnu splynou
námořník rozhlížející se v lodním koši
začne si zpívat jinou

Vlny a vlny se vlní a vlní
a na pobřeží zhynou

Taky vám tak dlouho trvá, než se naladíte na vlny Wolkrova Prostějova?

Sbalím se, odjedu, dočtu svou knížku. Duha, pak Avion a s klíčem v ruce spěchám, abych se pokochal svým novým domovem. Potkám první účastníky, zanalyzuju poprvý program pohledem a nakonec si dám svý první kafe.

A když ho tak piju, nějak mi dochází, že něco je špatně. Z venku básník, umělec, happy jak dva grepy, ale tam uvnitř je ticho.

Musím rychle na představení. Čekání na Godota, ale poetický.

Mnohdy, když takhle sedím a nevím coby, tak přemýšlím, co by se stalo, kdybych... A protože se uvnitř neděje nic, říkám si, že pro jednu není co ztratit.

Pružným pohybem se vymrštlím ze židle a ladně doklopýtám skrz diváky. Ve chvíli, kdy Estragon už asi po sté pronese řečnickou otázku, kdy Godot přijde, zakřičím dramatickým hlasem, zatímco vyskakuju na jeviště: "Tak jsem tady, vole, vo co de?"

Nejdřív se přes diváky převalí vlna smíchu. Pak je jen ticho a já cítím zoufalství herců, kteří zoufale přemýšlí, jak z toho.

"Kdo to je?" "Ten na jevišti nemá, co dělat." "Proč je tady?" "Kde se tu vzal?"

A na to se i já ptám sám sebe, než mi večer spadnou víčka.

Druhý den vstanu. A najednou... V mém srdci se opět probouzí ta část, která je tomuto festivalu zaslíbena. Občas chvíli trvá, než se člověk nadechne a uvědomí si, kde že se to po roce zase vzal.

Vojta

Na vlně výročí

8.2.1926, pražské Divadlo Na Slupi a premiéra avantgardní inscenace Cirkus Dandin v režii Jiřího Frejky pod uměleckým sdružením Devětsil. Kritika nevyznívá pozitivně a diváků je poskrovnu. Přesto se rodí divadlo, které hledá nové formy divadelního vyjádření a čerpá z moderních uměleckých směrů – Osvobozené divadlo.

To se s příchodem Jana Wericha a Jiřího Voskovce stane prostorem umělecké svobody, odvážné společenské kritiky a jeho odkaz přesáhne století. Jejich autorská prvotina *Vest Pocket Revue* se totiž promění v okamžitý hit, neboť přináší inteligentní humor postavený na slovních hříčkách a absurditě a také dokonalou partnerskou souhru na jevišti.

Když se ke dvojici Voskovec a Werich přidává hudební skladatel Jaroslav Ježek, vytvoří umělecký celek, který se stává symbolem celé éry Osvobozeného divadla.

Jejich autorské hry jsou promyšlené, přesto otevřené pro improvizaci, díky čemuž vznikají forbíny. V improvizovaných předscénách reagují na aktuální politické, kulturní dění a nálady ve společnosti.

Na scéně vystupují v klaunských maskách a stvoří nový typ komiky - intelektuální slovní klauniádu. Ve třicátých letech přichází nejen hospodářská krize, ale i hrozba nacismu v sousedním Německu. V té době se Osvobozené divadlo otevřeně vymezuje proti fašismu, totalitním ideologiím a brání demokratické hodnoty. Zábavu střídá ostrá a odvážná politická satira varující před ztrátou svobody např. hry *Caesar*, *Kat a blázen*. Právě otevřená kritika totalitních ideologií přináší divadlu řadu problémů s cenzurou i politickými tlaky. Ve hře *Osel a stín* už přímo kritizují nacismus a nebojí se ani parodovat Hitlera, což vyvolá okamžité protesty německého velvyslanectví. Divadlo čelí demonstracím fašistů, cenzuře a v listopadu 1938 mu je definitivně odejmuta koncese. Voskovec, Werich i Ježek emigrují do USA.

Snahy o obnovení divadla po druhé světové válce nevedou k naplnění původní podstaty Osvobozeného divadla. Po opětovné a definitivní emigraci Voskovce do USA pokračuje jejich spolupráce pouze korespondenční formou.

Sto let od vzniku Osvobozeného divadla si tak vedle slavné kapitoly dějin českého divadla připomínáme i odkaz odvahy, svobody projevu a umělecké nezávislosti postavené na humoru, který nutí přemýšlet...

A tak zřejmě není náhodou, že nás dnes čekají dvě inscenace vycházející z odkazu Osvobozeného divadla.

LeČ

TICHO PO PĚŠINĚ

Trochu hororový, hodně zajímavý, myslela jsem si, že tam někdo umřel.

- Boženka

Smíšený pocity, vlastně úplně nevím, co tím bylo řečeno.

Zmatená jsem. Zvukově a vizuálně to bylo nádherný, bylo vidět, že vědí, co dělají a proč to dělají, ale moc jsem to nepochopila.

Strašně mě bavila ta scéna v tom baru.

Ze začátku jsem to moc nechápal, ale pak jsem se chytil a fakt mě to bavilo! Bylo to i vtipný, super práce.

Napětí a soustředění, práce s časem... Taková výrazná situace pro mě byla s těma dveřma, když vlastně přišla i odešla.

- Jana

Já nebudu zkoušet žádný polemiky a nechám si to uležet, ale co ve mě rezonuje, tak je „Můj kůň stojí za hovno.“

No, bylo to úžasné, ale nepochopil jsem to.

- Havel

Mě se hrozně líbila ta harmonie, to jak poprvý se rozezněly tím mikrofonem, tak se mi to strašně líbilo, to bylo fakt hustý. Celá ta atmosféra byla fakt perfektní.

- Zuzka

Já jsem se ztratila.

- Iva

Bylo tam mnoho vrstev toho vjemu, snažila jsem se zorientovat. Ale ta atmosféra toho byla moc hezká, to mě opravdu zaujalo.

- Sabča

dojmy diváků

rozhovor se souborem

Jaké je hlavní sdělení vašeho představení?

Barbora: My máme tuhle otázku moc rádi, protože padne vždycky. Konkrétní vyznění, které potřebujeme sdělit, představení nemá. Čím víckrát představení hrajeme a poté o něm diskutujeme, tím je bohatší. Často se stává, že si lidé najdou téma podle svého osobního příběhu. Jsme skautky, jsme z katolické rodiny, jsme z Hané, jsme rodinně příbuzné, většina. Celé to vychází z našich kořenů, dětství a společného prožívání. Odkazů tam máme spousty a orientovat se v tom, věřím, je někdy zavádějící, někdy těžké.

Jak takové představení vznikalo?

Barbora: Tvar vznikl na základě improvizací a naší předešlé inscenace. Je to v podstatě jako druhý díl, takové ohlednutí. Konkrétně nás bavil například kontrast našich hanáckých kořenů a ženské energie s divokým západem.

V představení bylo opravdu

hodně tichých chvil, jak se vám s tím pracuje?

Soubor: Myslíme, že je to styl našeho projevu, který jsme si sami našli a sedí nám. Proto je toho naše tvorba plná.

Barbora: Za tu dobu, co se pohybuji v kruzích amatérského divadla, jsem zjistila, že je těžké dělat amatérské divadlo tak, aby podporovalo amatérského herce a ne ho shazovalo. Autorské divadlo je pro nás cesta.

Můžu se zeptat na kontext vašeho, jak už jste naznačila, nejen kulturně provázaného souboru?

Soubor: Těch spojitostí je víc. Jednak jsme všichni až na Áďu rodina. Jestli to můžu popsat konkrétně: Barbora je moje teta, Emma je moje sestra, Tomáš je Barbořin manžel a Agáta je Barbořina sestřenice a Áďa je naše kamarádka.

Naše první vystoupení proběhlo před deseti lety na svatbě jedné rodinné příslušnice. Ale tehdy to nebyl soubor Bitcraft, spíš takové jeho počát-

ky. Zároveň jsme se do tohoto složení dostali díky skautu, protože všichni až na Tomáše jsme z jednoho střediska.

Chtěli byste žít na divokém západě?

Tomáš: Já bych chtěl určitě žít na divokém západě. Ale je to samozřejmě romantická představa.

Soubor: Možná jako muž bys chtěl žít na divokém západě, pro ženu by to bylo náročnější...

Tomáš: Tak i muži to měli těžký.

Smích

Soubor: Já bych to chtěla jen zkusit, tak na dva dny. Ráda žiju na naší úrodné Hané.

Na jaké vlně právě jedete?

Barbora: Na vlně mateřství. A soubor asi v podstatě taky, protože tohle dítě je přítomné všude.

Soubor: Jedeme na vlně zkouškového a příprav skautského tábora. Navíc jsme všechny i na vlně zmatku a chaosu.

Vojta

recenze

Tenkrát na Hané... lámání chleba?

Katalog odložených symbolů: Když inscenaci chybí jasné téma

Inscenace působí jako vizuálně bohatý kaleidoskop obrazů, v němž se střídají kovbojové, hanácký folklór, náboženské symboly, genderové stereotypy i výsměch mužským fetišům. Jednotlivé motivy se ale dále nerozvíjí a neskládají do celku, takže divák často tápe, jaký je vlastně postoj aktérů a co chtějí sdělit. Soubor sám říká, že „každý divák si skládá svůj katalog příběhu; pracujeme intuitivně, podvědomě, chceme, aby si každý interpretoval sám“, což je legitimní přístup, ale zde se ukazuje jako největší slabina představení. Divák sice dostává katalog jednotlivých obrazů, ale samotné téma a jasné sdělení tvůrců chybí. Přitom je třeba ocenit soustředění akterek, jejich zpěv, stylizaci kostýmů i scénograficky výborný obraz svatby, stejně jako upřímnost projevu, který rozhodně nepůsobí jako hra s divákem. Anotace představení – „Nezlob se tatínku, že jsem tě opustila, ale já musela... Budu ti každý večer nosit pivo“ – otevírá možné téma ženské role, povinnosti a očekávání, téma ženských tradic - vdát se, porodit syna, zatímco mužský svět si drží odstup a image drsnosti, ale inscenace tyto linie dále nerozvíjí. Stejně tak náboženské symboly (lámání chleba, světelná koule jako zrození) zůstávají jenom odloženy, dále se s nimi nepracuje. Výsledkem je dojem, že hledáme příběh i téma, že se jednotlivé symboly objevují, ale dohromady nic neznamenaají, a že inscenace nabízí spíše sled obrazů než sdělení – přesto však vnímáme poctivou snahu, energii a autenticitu, které by s jasnou dramaturgickou linkou mohly nést mnohem silnější výpověď.

Lucie Vojkůvková (Veličková)

ROZBOR *divadla poezie*

Je 19:33, čas začátku prvního večerního rozboru divadel poezie. V sále se nachází 48 účastníků Wolkráku a 5 porotců/lektorů.

Renata Vordová všechny přivítala na rozborovém semináři - na vlně rozboru divadelních inscenací. Krátce nám představila jednotlivé porotce se slovy, že podrobnější informace je možné si přečíst ve zpravodaji. :)

Oznámila, že na každou inscenaci je vyhrazeno půl hodiny a že se bude snažit hlídat čas. Na začátku vždy bude publiku položena otázka, na které se předem lektoři shodnou, a jež dnes zněla: „Jak rozumíte tomu, že tato inscenace nese název Ticho po pěšině?“

Smích

„*Mě napadá, že v inscenaci nebylo mnoho slov, tak třeba to ticho.*“

„*Mě napadá ticho po pěšině, protože v okolí té pěšiny je hodně živo.*“

Lucie Vojkůvková (Veličková) poděkovala souboru za dnešní inscenaci a vyjádřila to, že si všichni určitě budeme pamatovat obraz Saloon, kde fungovalo naprosto všechno, skvělá jemná parodie, nadsázka, přesná práce s imaginativní rekvizitou, padla tam i otázka *A ty si kdo* a hláška *Dveře jsou támhle*.

Následně zmínila, že v rámci poroty měli velkou diskusi o kaleidoskopu scén – hovořili o mnoha symbolech, hledali příběh a téma, které každý interpretoval jinak – zlovyky, negace mužského světa, přiznání mužů,

uchování image i náboženské motivy. Podělila se s námi o její interpretaci, která vycházela z anotace představení, v níž vnímala téma ženskosti (vdát se, porodit syna) a v druhé části anotace – něco, co jsem dělávala i v dětství, kdy jsem byla malá holčička. Kovbojství tam pro ni bylo něco jako frajerství - mám to na háku, nemusím to moc prožívat, ale držím to spíš jako masku.

Magdalena Gracerová Chrzová vyzdvihla, že ji členky souboru, 4 mladé ženy na jevišti hrozně bavily. Byla tam s nimi ráda, hrozně jim fandila a tím, jaké byly, jak byly přítomny, si ji získaly. O to více měla pak potřebu dopátrat se, co tím chtěl soubor říct. Snažila se všechno si vysvětlit a přiznala, že došla k určitému naštvaní, že se jí to po té hodině, kdy o inscenaci intenzivně diskutovali, nepodařilo. Mrzelo ji, že nám toho bylo nabídnuto strašně moc, ale nepodařilo se jí najít něco, co by ty věci spojilo.

Jiří Ratajík se ujal rozboru vizuální stránky. Vyzdvihl, že pro něj velmi dobře fungovaly kostýmy, které byly výrazně stylizované a čitelné. Akcentoval vizuálně působivé obrazy – například moment svatby, kdy jsou dámy zahalené v krajkovém přehozu, ale zároveň pod ním mají kovbojské klobouky. Vnesl do diskuse zamyšlení nad problematikou rekvizit. Uvedl výrazné předměty, jako například v začátku *magneťák*, který soubor zapne a pak na něj zapomené, zůstane tam viset a už se s ním znovu nepracuje. Podobně chleba, strašně silný symbol ne-

soucí spoustu významů, který se zlomí, ale už se pak nespojí s těmi dalšími věcmi, co se dějí na scéně. Jako kdyby se vždy symbol nedotáhl k tomu, aby se propojil v celkový význam textu. Jako divák se nedostal k tomu, co to znamená jako celek.

Renata Vordová shrnula, že mluvili o vodítkách, symbolech, znacích, o jejich upřesnění a použití, protože přišli na spoustu věcí, které si tam ale museli hodně dosazovat.

Ivo Kristián Kubák byl neskuptečně potěšen tím, že letošní první inscenace mu nedovolila upadnout do stereotypního vnímání divadla, ale jednalo se o případ, kdy se člověk 25 minut snaží a běží mu ty závitky, aby za každou cenu pochopil, co se to tam děje. Kdy každý okamžik, každý obraz znamená něco jiného a je to pak takový kaleidoskop nebo karusel. Zmínil téma, které se pro něj motá kolem genderu, genderových stereotypů a genderové fluidnosti a vychází z „demas-kování maskulinních fetišů“. Předkládá ale pocit, že se jedná o inscenaci, která až téměř porušuje divadelní předpisy, kdy si soubor nezvolí žánr, ale ultimátní žánr, což se zároveň stává ultimátní zbraní, protože na jakoukoliv kritiku, může přijít odpověď, že to tak mělo být. Táže se, kde se spojuje Haná a kovbojská tematika. Hodinu si tím s ostatními lámal hlavu, ale dodává, že všechny jejich interpretace jsou dosti na vodě, stejně jako spousta dalších použitých významotvorných prvků.

Dle jeho pohledu se inscenace z hlediska vnímání divadelních prostředků vymykala konzervativnímu pojetí divadla. Práce se znaky mu svým seskládáním připomínala spíše katalog, než inscenaci. Na závěr se s námi podělil o svůj prožitý šok, když se z jeviště ozvalo slovo texasky, což je slovo které 30 let neslyšel, a tak se dotázal souboru - *Co to jsou texasky – a následoval lehce zábavný moment pohrávání si s představou texasek jako bot či spíše kalhot...?*

Renata Vordová nás všechny obohatila o nové rozmlouvadlo – *rozinterpretovali jsme* – a předala slovo souboru.

Slova souboru k inscenaci se v drtivé míře shodují s tím, jak soubor odpovídal na otázky v rozhovoru s Vojtou, a proto je na tomto místě neuvádím.

Magdalena Gracerová Chrzová následně ještě upřesnila, že v inscenaci viděla velikou upřímnost souboru, také že za každou cenu nepotřebuje příběh, ale jde pro ni o hledání tématu a klíče k pochopení.

Renata Vordová velice stručně doplnila dvě slova, jejichž naplnění jí osobně chybělo – sdělení a postoj, poděkovala všem za jejich slova a rozloučila se s vidinou opětovného zítřejšího setkání.

*S respektem zaznamenala
Zuzka*

Mezi gumovými medvídky a příběhy

Seminář **Příběhová kreativita** s **Reném Nekudou** odstartovala nenápadná, avšak překvapivě náročná rozcvička zaměřená na jednoslabičná zvířata. Vedle běžných druhů, jako jsou čáp, pes nebo vlk, zaznívaly mezi seminaristy i méně obvyklé odpovědi, například scink. René nám prozradil, že průměrný dospělý člověk dokáže během krátkého času vymyslet přibližně 14 až 18 slov, přestože náš rozmanitý jazyk skrývá téměř osmdesát takovýchto druhů zvířat! (Nepočítaje sporné případy, jako je například Maxipes Fík.)

Následně jsme se formou otevřené diskuze věnovali otázce, co se pod pojmem příběh vlastně skrývá a jakou roli hraje v lidském životě. Společné sdílení ukázalo, že příběhy nejsou přítomny pouze v literatuře. René nám objasnil, že s příběhovými strukturami pracujeme v mnoha sférách každodenního života. Setkáváme se s nimi v médiích, ve vzdělávání i při běžné mezilidské komunikaci. Právě jejich prostřednictvím si lidé předávají zkušenosti, vzpomínky i osobitý pohled na svět. V další části jsme se zaměřili na to, jak lidská mysl na příběhy reaguje. Zdá se, že se do fiktivních situací dokážeme emocionálně zapojit natolik, že naše tělo reaguje podobně, jako by byly skutečné. Příběhy tak mají schopnost ovlivňovat naše emoce i způsob, jakým přemýšlíme.

Za rychlé konzumace gumových medvídků – podle Reného slov pro inspiraci – jsme se věnovali základním principům vyprávění, které byly prokládány krátkými praktickými úkoly. Za zmínku stojí například vytváření domněnek na základě úryvku z blíže neurčeného seznamovacího inzerátu. Společně jsme diskutovali o možných charakterových rysech muže, který text zveřejnil, a zkoušeli si tak základy kreativní interpretace a tvorby.

Během druhé poloviny semináře jsme stihli probrat mnohé – od kompozice přes motivace postav až po budování vztahu mezi textem a čtenářem. Zazněla také myšlenka, že autoři často vycházejí z toho, co sami znají a prožívají, a že inspiraci lze nalézt i v těch nejobyčejnějších situacích či setkáních.

Po spíše teoretickém úvodu přišla rovněž otázka, co účastníci od semináře očekávají a čemu by se v jeho průběhu rádi věnovali. René Nekuda následně účastníky sofistickou, ovšem velmi přístupnou metodou pomalu vedl ke vzniku vlastní práce. Prostřednictvím promyšlených kroků a cvičení nás postupně provázel procesem tvůrčího psaní s důrazem na rozvoj představivosti. Hodiny pod vedením Reného Nekudy nabídl nejen praktické základy pro vlastní tvorbu příběhů, ale především zamyšlení nad tím, jak významnou roli hrají příběhy v lidských životech a jak skrze ně utváříme své vlastní zkušenosti...

*Pod doznívajícím vlivem gumových medvídků napsala
Áňa*

ohlednutí za prvním dnem

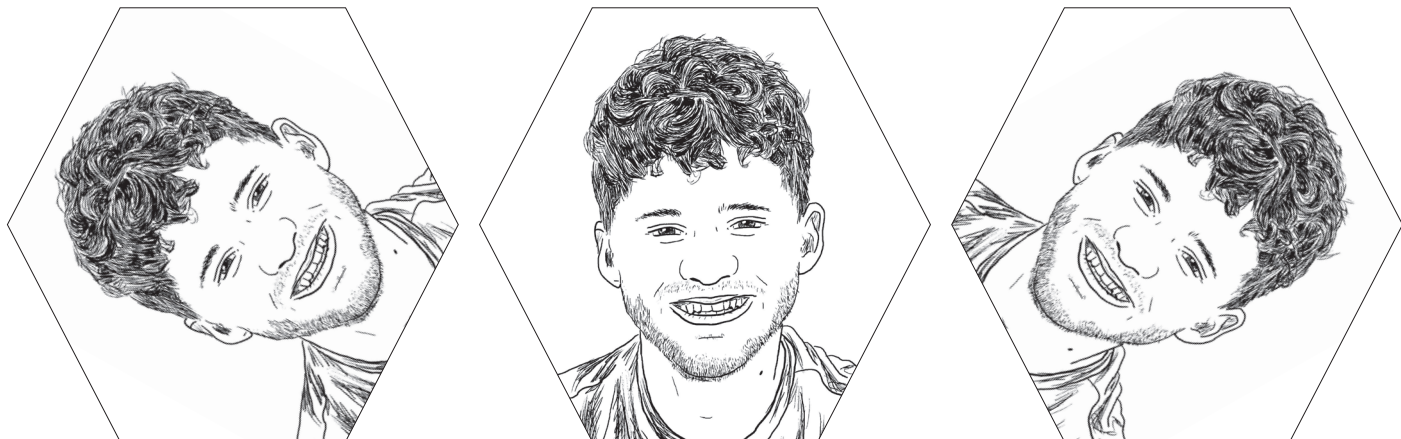

Zahájení 69. ročníku Wolkrova Prostějova, proslovy, žluté květy, klíč a Jiří Wolker.
Průvod, odchod, Mořští pánové.
Zámek, déšť, přesto koncert - The Juice - tanec, zpěv, šťáva = vlna letní pohody.
Děkujeme.

NÁPRAVNÍK

Omlouváme se **Matějovi Drmolovi** za ztrátu tváře v prvním čísle. Zde mu to po nalezení vynahrazujeme:

Z nostalgie na minulý ročník se nám na poslední stránku přimotal špatný časový rozvrh včetně divadelního představení, které letos nevidíte, ale mohli jste ho shlédnout právě rok minulý. Za možné zmatení a nepříjemnosti se omlouváme.

Rekola pro účastníky zdarma!

V Prostějově jsou k dispozici sdílená kola - Rekola. Všichni občané mají možnost využívat tuto službu díky podpoře města téměř zdarma - město proplácí prvních 15 minut na mechanických kolech a prvních 5 minut na kolech elektrických.

Zkuste dojet z Duhy do Divadla!

Žluté kvítky

21.6.2025 v 10:10 nám do naší mailové schránky redakcep@gmail.com přišel dotaz, na který zvědavá Týna z Liberce hledala odpověď a to: "Proč jsou s Jiřím Wolkerem spojené žluté květy?". My jsme jí slíbili, že to do příštího roku zjistíme.

Tak pokud i vás napadla otázka proč, vězte, že když Martina Drmolová před osmnácti lety Wolkrák převzala, tento zvyk prostě zdělila. Můžeme jej tedy směle označit za historický, třeba i proto, že sahá až za rok narození recitátorů první kategorie. A funguje stále stejně, nejen příznivci poezie v den zahájení Wolkráku rozkvetou... Takže tak!

A vy nám taky můžete napsat, cokoliv ;-)) a sledujte náš instagram @redakcep